

KERUEN

M.O. ÁÝEZOV
ATYNDÁGY ÁDEBIET
JÁNE ÓNER
INSTITÝTINYŃ
HABARSHYSY

M.O. AUEZOV INSTITUTE
OF LITERATURE AND ART

ИНСТИТУТ ЛИТЕРАТУРЫ
И ИСКУССТВА ИМЕНИ
М.О.АУЭЗОВА

HERALD

ВЕСТНИК

№3, 76-том
2022

ISSN 2078-8134

М.О.ӘУЕЗОВ АТЫНДАҒЫ
ӘДЕБИЕТ ЖӘНЕ ӨНЕР ИНСТИТУТЫ

КЕРҮЕН

ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

2005 жылы құрылған

№3, 76-тот
2022

ISSN 2078-8134

ИНСТИТУТ ЛИТЕРАТУРЫ И ИСКУССТВА
ИМ. М.О.АУЭЗОВА

КЕРҮЕН

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

основан в 2005 году

№3, том 76
2022

ISSN 2078-8134

M.O.AUEZOV INSTITUTE OF
LITERATURE AND ART

KERUEN
SCIENTIFIC JOURNAL

founded in 2005

№3, 76 vol
2022

Ғылыми журнал

**Ғылыми журнал 2005
жылдан бері шығады.**

**Құрылтайшысы және
баспагері:**

М.О. Әуезов атындағы Әдебиет
және өнер институты

**Редакция мен баспагер
мекен жайы:**

Заңды мекен-жайы: Қазақстан,
Алматы қ. Шевченко к-сі, 28,
050010,

Нақты мекен-жайы: Қазақстан,
Алматы қ. Құрманғазы к-сі, 29,
2-қабат, 050010,

Тел.: +7 (727) 272-74-11,
+7 (727) 300-32-45.

Электрондық пошта:
keruenjournal@mail.ru,
info@litart.kz .

ISSN 2078-8134

Жылына 4 рет жарық көреді.

**Журнал 2005 жылғы
24 наурызда Қазақстан
Республикасының Мәдениет,
ақпарат және спорт
министрлігі, Ақпарат және
мұрағат комитетінде тіркелген.
Тіркеу күелігі: 2005 жылғы 24
наурыздағы №5844-Ж.**

«КЕРУЕН»

№3, 76-том, 2022

Бас редактор:

МАТЫЖАНОВ Қенжекан Іслемжанұлы,
филология ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА
корреспондент мүшесі, М.О. Әуезов атындағы
Әдебиет және өнер институтының бас директоры
(Алматы, Қазақстан)

Бас редактордың орынбасарлары:

ҒЫЛЫМИ РЕДАКТОР:
ҚАЛИЕВА Альмира Қайыртайқызы, фило-
логия ғылымдарының кандидаты, М.О. Әуезов
атындағы Әдебиет және өнер институты бас
директорының ғылым жөніндегі орынбасары
(Алматы, Қазақстан)

ЖАУАПТЫ РЕДАКТОРЛАР:

СҮЛТАН Ертай, PhD, М.О. Әуезов атындағы
Әдебиет және өнер институты бас директорының
орынбасары (Алматы, Қазақстан)

САРСЕНБАЕВА Жансұлу Баденқызы,
магистр, М.О.Әуезов атындағы Әдебиет және
өнер институтының ғылыми қызметкері
(Алматы, Қазақстан)

Научный журнал

**Журнал издается с 2005
года.**

Учредитель и издатель:

Институт литературы и
искусства
им. М.О. Ауэзова.

Адрес редакции и издателя:

Юридический адрес:
Казахстан, г. Алматы, ул.
Шевченко 28, 050010,
Фактический адрес: Казахстан,
г. Алматы, ул. Курмангазы 29,
2 этаж. 050010,
Тел.: +7 (727) 272-74-11,
+7 (727) 300-32-45.
Email: keruenjournal@mail.ru,
info@litart.kz.

ISSN 2078-8134

Выходит 4 раза в год

**Журнал зарегистрирован
24 марта 2005 года в
Комитете информации
и архивов Министерства
культуры, информации и
спорта**

Республики Казахстан.

**Свидетельство о регистрации:
24 марта 2005 г. №5844-Ж.**

«КЕРУЕН»

№3, том 76, 2022

Главный редактор:

МАТЫЖАНОВ Кенжекан Слямжанович,
доктор филологических наук, член-корреспон-
дент НАН РК, генеральный директор Института
литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы,
Казахстан)

Заместители главного редактора:

Научный редактор:

КАЛИЕВА Альмира Кайыртаевна, кандидат
филологических наук, заместитель по науке
генерального директора Института литературы
и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан).

Ответственные редакторы:

СУЛТАН Ертай, PhD, заместитель генераль-
ного директора Института литературы и
искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан).

САРСЕНБАЕВА Жансулу Баденовна, магистр,
научный сотрудник Института литературы и
искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан).

Scientific journal

**The journal has been
published
since 2005**

Constitutor and publisher:

M.O. Auezov Institute of
Literature and Art

**Address of the editorial and
publishing office:**

28, Shevchenko str., Almaty,
050010, Kazakhstan
Tel.: +7 (727) 272-74-11,
+7 (727) 300-32-45.

E-mail: keruenjournal@mail.ru,
info@litart.kz.

ISSN 2078-8134

Published 4 times a year

**The journal was registered
on March 24, 2005 in the
Committee of Information and
Archives of the Ministry of
Culture, Information and Sports
of the Republic of Kazakhstan.
Registration certificate: March
24, 2005 No. 5844-Zh.**

«KERUEN»

Nº3, 76 vol, 2022

Editor-in-Chief:

MATYZHANOV Kenzhekhan Islamzhanovich,
Doctor of Philology, Corresponding Member of
the National Academy of Sciences of the Republic
of Kazakhstan, Director General of the Institute of
Literature and Art named after MO Auezov (Almaty,
Kazakhstan)

Deputy Editors-in-Chiefs:

Scientific editor:

KALIEVA Almira Kairtayevna, Candidate of
Philological Sciences, Deputy Director General for
Science of the M.O. Auezov Institute of Literature and
Art (Almaty, Kazakhstan)

Responsible Editors:

SULTAN Yertay, PhD, Deputy Director General
of the M.O. Auezov Institute of Literature and Art
(Almaty, Kazakhstan)

SARSENBAYEVA Zhansulu Badenovna, Master's
degree, researcher at the M.O. Auezov Institute of
Literature and Art (Almaty, Kazakhstan).

РЕДАКЦИЯЛЫҚ АЛҚА:

БАС РЕДАКТОР:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Іслемжанұлы, филология
ғылымдарының докторы, КР ҰҒА корреспондент мүшесі,
М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының
бас директоры (Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216628445>

БАС РЕДАКТОРДЫҢ ОРЫНБАСАРЫ:

СҮЛТАН Ертай, PhD, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және
өнер институты бас директорының орынбасары
(Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216705450>

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫНЫҢ МУШЕЛЕРІ:

ОМАРОВ Бауыржан Жұмаканұлы, филология
ғылымдарының докторы, профессор, КР ҰҒА академигі,
Қазақстан Республикасы Президентінің кеңесшісі
(Нұр-Сұлтан, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216859605>

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Мұслімқызы, филология
ғылымдарының докторы, профессор, КР ҰҒА академигі,
Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының
бас ғылыми қызметкери (Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56195378100>

ЖОЛДАСБЕКОВА Базын Әмірбекқызы, филология
ғылымдарының докторы, профессор, КР ҰҒА
корреспондент-мүшесі, ал-Фарағи атындағы ҚазҰУ
филология факультетінің деканы (Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203201994>

НЕГИМОВ Серік Нығметоллаулы, филология
ғылымдарының докторы, профессор, Л. Гумилев атындағы
Еуразия Үлттік университеті (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=NEGIMOV&st2=Serik&origin=search&authorlookip>

ТЕМІРБОЛАТ Алья Берікбайқызы, филология
ғылымдарының докторы, профессор, ал-Фарағи
атындағы ҚазҰУ қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы
кафедрасының мәнгерушісі (Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56148996000>

НҮРҒАЛИ Қадиша Рустембековна, филология
ғылымдарының докторы, профессор,
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Үлттік университетінің
орыс филологиясы кафедрасы мәнгерушісі
(Нұр-Сұлтан, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55915843100>

ОРДА Гүлжасахан Жұмабердіқызы, филология
ғылымдарының докторы, доцент, М.О. Әуезов атындағы
Әдебиет және өнер институтының бас ғылыми қызметкери
(Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192676955>

ҚАЛИЕВА Алмирса Қайыртайқызы, филология
ғылымдарының кандидаты, М.О. Әуезов атындағы
Әдебиет және өнер институты бас директорының ғылым
жөніндегі орынбасары (Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

АНАНЬЕВА Светлана Викторовна, филология

ғылымдарының кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы
Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми
қызметкері (Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=ANANYEVA&st2=Svetlana&origin=search&authorlookup>

ҚЫДЫР Төрәл Еділбайұы, филология ғылымдарының
кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер
институтының жетекші ғылыми қызметкері
(Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216896393>

ШӘРІПОВА Диляра Сафарғалиқызы, өнертану кандидаты,
доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер
институтының жетекші ғылыми қызметкері
(Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192097133>

ОМАРОВА Ақтима Қайырденқызы, өнертану
кандидаты, доцент, Қурманғазы атындағы Қазақ ұлттық
консерваториясы (Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210747041>

ҚАЗАТУҒАНОВА Айнұр Жасанбергенқызы, өнертану
кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер
институтының жетекші ғылыми қызметкері
(Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210749637>

ТҮРМАҒАМБЕТОВА Бақыт, өнертану кандидаты,
Х. Досмұхamedов атындағы Атырау университетінің доценті
(Атырау, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212550200>

ЖҮНДІБАЕВА Арай Қанапияқызы, PhD, қауымдастырылған
профессор, ы.Алтынсарин атындағы Үлттік Білім
Академиясының Қазақ тілі, Қазақ әдебиеті, Қазақстан
тарихы зертханасының мәнгерушісі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55912694100>

ДАУТОВА Гульназ Рахымқызы, PhD, қазақ әдебиеті және
әдебиет теориясы кафедрасының оқытушысы
(Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192094749>

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ РЕДАКЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС:

БАГНО Всеволод Евгеньевич, филология ғылымдарының
докторы, профессор, Ресей ғылым академиясының
корреспондент-мүшесі (Санкт-Петербург, Ресей)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55788979100>

КЕНДІРБАЙ Гүлнар Турабекқызы, тарих ғылымдарының
докторы, Колумбия университетінің профессоры
(Нью-Йорк, АҚШ)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=25226509300>

CHAMORRO Antonio Chicharro, ғылым докторы, философия
және қолжазба факультетінің профессоры (Гранада, Испания)
Н = 2

КРАСОВСКАЯ Аксиния, филология ғылымдарының
докторы, профессор, Бухарест Университеті
(Бухарест, Румыния) Н = 1

НИКОЛАС Mari, филология ғылымдарының докторы,
профессор, Лихай Университеті (Пенсильвания, АҚШ) Н = 1

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

МАТЬЯЖАНОВ Кенжекхан Слямжсанович, доктор филологических наук, член-корреспондент НАН РК, генеральный директор Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)
Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216628445>

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА:

СУЛТАН Ертай, PhD, заместитель генерального директора Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)
Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216705450>

ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ:

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

ОМАРОВ Бауыржан Жумаханович, доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК, советник Президента Республики Казахстан (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216859605>

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Муслимовна, доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК, главный научный сотрудник Института языкоznания имени Ахмета Байтурсынова (Алматы, Казахстан)
Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56195378100>

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Омирбековна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК, декан филологического факультета КазНУ им. Аль-Фараби (Алматы, Казахстан)
Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203201994>

НЕГИМОВ Серик Нымзетталаевич, доктор филологических наук, профессор кафедры казахской литературы Евразийского Национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан)
Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=NEGIMOV&st2=Serik&origin=searchauthorlookup>

ТЕМИРБОЛАТ Алуа Берикбаевна, доктор филологических наук, профессор, заведующая кафедрой казахской литературы и теории литературы КазНУ им. Аль-Фараби (Алматы, Казахстан)
Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56148996000>

НУРГАЛИ Кадиша Рустембековна, доктор филологических наук, профессор, заведующая кафедрой русской филологии Евразийского Национального университета им. Л.Н.Гумилева (Нур-Султан, Казахстан)
Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55915843100>

ОРДА Гульжасхан Жумабердыевна, доктор филологических наук, доцент, главный научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)
Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192676955>

КАЛИЕВА Альмира Кайыртаевна, кандидат филологических наук, заместитель по науке генерального директора Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)
Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

АНАНЬЕВА Светлана Викторовна, кандидат филологических наук, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=ANANYEVA&st2=Svetlana&origin=searchauthorlookup>

КЫДЫР Торали Едилбай, кандидат филологических наук, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216896393>

ШАРИПОВА Диляра Сафаргалиевна, кандидат искусствоведения, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192097133>

ОМАРОВА Акимла Каирденовна, кандидат искусствоведения, доцент Казахской национальной консерватории имени Курмангазы (Алматы, Казахстан)
Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210747041>

КАЗТУГАНОВА Айнур Жасанбергеновна, кандидат искусствоведения, доцент, ведущий главный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)
Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210749637>

ТУРМАГАМБЕТОВА Бахыт Жолдыбаевна, кандидат искусствоведения, музыковед, доцент кафедры музыки и искусства Атырау Университет им. Х.Досмухamedова (Атырау, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212550200>

ЖҰҢДИБАЕВА Арай Канапиевна, PhD, ассоциированный профессор, заведующий лабораторией казахского языка, казахской литературы, истории Казахстана Национальной академии образования имени И. Алтынсарина (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55912694100>

ДАУТОВА Гульназ Рахимовна, PhD, преподаватель кафедры казахской литературы и теории литературы (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192094749>

МЕЖДУНАРОДНЫЙ РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ:

БАГНО Всеволод Евгеньевич, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент Российской академии наук (Санкт-Петербург, Россия)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55788979100>

КЕНДИРБАЙ Гульнар Турабековна, доктор исторических наук, профессор Колумбийского университета (Нью-Йорк, США)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=25226509300>

CHAMORRO Antonio Chicharro, доктор наук, профессор Гранадского университета, заведующий факультета философии и рукописи (Гранада, Испания) N = 2

КРАСОВСКАЯ Аксиния, доктор филологических наук, профессор, Бухарестский университет (Бухарест, Румыния) N = 1

НИКОЛАС Mari, доктор филологических наук, профессор, Университет Лихай (Пенсильвания, США) N = 1

EDITORIAL BOARD

EDITOR-IN-CHIEF:

MATYZHANOV Kenzhekhan Slyamzhannovich, Doctor of Philology, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, General director of the M.O.Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216628445>

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

SULTAN Yertay, Ph.D., Vice-general director of M.O.Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216705450>

MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD:

OMAROV Baýyrzhan Zhumakhanovich, Doctor of Philology, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, President's advisor of the Republic of Kazakhstan (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216859605>

BAZARBAYEVA Zeynep Muslimovna, Doctor of Philology, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Chief Researcher of the Akhmet Baitursynov Institute of Linguistics (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56195378100>

ZHOLDASBEKOVA Bayan Omirbekovna, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Dean of the Philological Faculty of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan)

Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203201994>

NEGIMOV Serik Nygmetollayevich, Doctor of Philology, Professor of the Department of Kazakh Literature of L.Gumilev Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=NEGIMOV&st2=Serik&origin=searchauthorlookup>

TEMIRBOLAT Alua Berikbayevna, Doctor of Philology, Professor, Head of the Department of Kazakh Literature and Literary Theory of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan)

Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56148996000>

NURGALI Kadisha Rustembekovna, Doctor of Philological Sciences, Professor, Head of the Department of Russian Philology L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan)

Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55915843100>

ORDA Gulzhakhan Zhunaberdyevna, Doctor of Philology, Associate Professor, Chief Researcher of the M. O. Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192676955>

KALIYEVA Almira Kairtayevna, Candidate of Philological Sciences, Deputy Director General for Science of the M.O. Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

ANANYEVA Svetlana Viktorovna, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Leading Researcher of the M.O.Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=ANANYEVA&st2=Svetlana&origin=searchauthorlookup>

KYDYR Torali Edilbay, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Chief Researcher of the M. O. Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216896393>

SHARIPOVA Diljara Safargaliyeva, Candidate of Art History, Associate Professor, Leading Researcher at the M. O. Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192097133>

OMAROVA Aklima Kairdenovna, Candidate of Art History, Associate Professor, Kurmangazy Kazakh National Conservatory (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210747041>

KAZTUGANOVA Ainur Zhasanbergenovna, Candidate of Art History, Associate Professor, Leading Researcher of the M. O. Auezov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210749637>

TURMAGAMBETOVA Bakhyt Zholdybayeva, Candidate of Art History, Senior lecturer at the Department of Music and Art of H.Dosmukhamedov Atyrau University (Atyrau, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212550200>

ZHUNDIBAYEVA Arai Kanapievna, PhD, Associate Professor, Head of the Laboratory of the Kazakh language, Kazakh Literature, History of Kazakhstan of the I. Altynsar National Academy of Education (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55912694100>

DAUTOVA Gulnaz Rakhimovna, PhD, Lecturer, Department of Kazakh Literature and Literary Theory (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192094749>

INTERNATIONAL EDITORIAL COUNCIL:

BAGNO Vsevolod, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of the Russian Academy of Sciences (Saint Petersburg, Russia)

Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55788979100>

KENDIRBAY Gulnar Turabekovna, Doctor of Historical Sciences, Professor of Columbia University (New York, USA)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=25226509300>

CHAMORRO Antonio Chicharro, Doctor of Sciences, Professor of Granada University, Head of the Faculty of Philosophy and Manuscript (Granada, Spain)

H = 2

KRASOVSKAYA Aksinia, Doctor of Philology, Professor, Bucharest University (Bucharest, Romania)

H = 1

NIKOLAS Mary, Doctor of Philology, Professor, Lehigh University (Pennsylvania, USA)

H = 1

МАЗМУНЫ

<i>Бас редактордың алғы сөзі</i>	14
Әдебиеттану	
<i>Даутұлы Т., Матыжсанов К.С.</i> Жаңылтпаштардың құрылымындағы үйқастың рөлі.....	17
<i>Мәдібаева Қ.Қ.</i> Ахмет Байтұрсынұлының әдебиеттану терминдерін қалыптау ұстанымы.....	26
<i>Кажытай Б.К., Оразбек М.С.</i> Оксюморон – поэтикалық категория.....	37
<i>Әүесбаева П.Т.</i> Ауызша әңгімелердің тақырыптық-идеялық және поэтикалық сипаты.....	48
<i>Нұрдұлетова Б.И., Нұржан А.С.</i> Жерлеу орындарындағы суреттердің сакралды семантикасы (Маңғыстау аймағы мысалында).....	61
<i>Бейсенұлы Ж., Шаймерденова К.Қ., Мамаева Г.Б.</i> Мағжан мен Чолпан шығармашылығындағы ортак сарындар.....	77
<i>Тұяқбаев Ф.Ә., Тайман С.Т., Уразова А.К.</i> Мұстафа Шоқайдың эпистолярлық мұрасы.....	91
<i>Джусмагалиева Ү.З., Демченко Л.Н., Ананьева С.В.</i> В. Михайлловтың «Аспан мен жер арасындағы бір өзі...» роман-эссеңі рецептивтік эстетика мән-мәтінінде.....	101
<i>Жанбершиева Ү.Н., Оралова Г.С.</i> Сыр бойында тұған аңыздардың ұлттық сананы жанғыртудағы маңызы.....	111
<i>Исламбекова А.К., Озdemir Н.</i> Балалар ойындарының тұлғалық даму үдерісіндегі әсері және ерекшеліктері.....	120
<i>Аубакирова Қ.Қ., Камишева Г.А., Мустафаева А.А.</i> Мәмлүктер кезіндегі әдеби ескерткіштер және «Иршадул-мулук уәс-салатин» ескерткіші (ХІІІ-ХV ғ.).....	128
<i>Хұматбекұлы Е.</i> Балаларға арналған шығармаларда шындықты бейнелеу (Б. Әділ шығармаларының негізінде).....	137
<i>Худайбергенов Н.Д.</i> Есken Елубаев поэзиясындағы ұлттық құндылықтар жүйесінің көркемдік ерекшеліктері.....	149
<i>Баязитов Б.Б.</i> Қазіргі қазақ поэзиясындағы психология.....	161
<i>Набиолла Н.</i> Таласбек Әсемкүловтың «Талтұс» романындағы фольклоризм.....	173
<i>Калижарова Ж.Т.</i> Қазақ әдебиетіндегі эпистолярлық жанрдың тарихы.....	183
<i>Сагатова Ш.Б., Юнисов Е.А.</i> Қазақ мақал-мәтелдеріндегі «ар – ұждан» концепті.....	194
<i>Сұлтанғалиева Р.Б., Харисова Ж.Ж.</i> Әдеби шығармадағы кездейсок оқиғалар әлеміндегі кейіпкерлердің алеаторика мен хэппенинг ерекшеліктеріне сай бейнелену.....	205
<i>Карбозов Е.К., Шегебаев А.М., Қыргызыбаева А.Д.</i> Қазіргі қазақ әңгімелеріндегі сакральдылық ұғым-түсініктердің көркемдік қызметі.....	216
Мәдениеттану	
<i>Жұмаш А.Ы., Әбенова Ә.Е., Күлетова Ұ.А.</i> Сахна тілін оқыту әдістерінің ерекшеліктері.....	232
<i>Шарипова Д.С., Ақсақалова Ж.А.</i> Заманау Қазақстан кескіндемесіндегі тарихи тақырыптың жанғыруы.....	241
<i>Исламбаева З.Ү., Ташиимова М.М.</i> Заманау қазақ театр өнеріндегі рухани жанғырудың көрінісі.....	249
<i>Еркебай А.С.</i> XXI ғасырдағы классикалық қойылымдардың сахна тіліндегі жаңашылдығы.....	262
<i>Алимқурова Ж.К., Кубеков Т.Н.</i> «Күлагер» қойылымындағы актерлердің шеберлік тәсілі және кейіпкер сомдаудың стилі.....	272
<i>Кенджасакулова А. Б., Әлжанов F.М.</i> Қазіргі қазақ станокты графикасындағы фольклорлық мотивтер.....	285
<i>Әден Ж.Ш., Сансызбаева С.К.</i> Билингвизм трансмәдени коммуникация құбылысы ретінде.....	304

СОДЕРЖАНИЕ

Обращение главного редактора..........15

ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ

<i>Даутулы Т., Матыжсанов К.С.</i> Роль рифм в структуре скороговорок.....	17
<i>Мадибаева К.К.</i> Принцип Ахмета Байтурсынова образования литературных терминов.....	26
<i>Кажытай Б.К., Оразбек М.С.</i> Оксюморон – поэтическая категория.....	37
<i>Ауесбаева П.Т.</i> Идейно-тематический и поэтический характер устных рассказов.....	48
<i>Нурдаuletова Б.И., Нуржан А.С.</i> Сакральная семантика изображений в захоронениях (на примере Мангистауской области).....	61
<i>Бейсенулы Ж., Шаймерденова К.К., Мамаева Г.Б.</i> Общие направления в творчестве Магжана и Чолпана.....	77
<i>Туякбаев Г.А., Тайман С.Т., Уразова А.К.</i> Эпистолярное наследие Мустафы Шокая.....	91
<i>Джумагалиева У.З., Демченко Л.Н., Ананьева С.В.</i> Роман-эссе В. Михайлова «Один меж небом и землей...» в контексте рецептивной эстетики.....	101
<i>Жанбершиева У.Н., Оралова Г.С.</i> Роль мифов рожденных на берегу Сыра в возрождении национального сознания.....	111
<i>Исламбекова А.К., Оздемир Н.</i> Влияние и особенности детских игр в процессе личностного развития детей.....	120
<i>Аубакирова К.К., Камишева Г.А., Мустафаева А.А.</i> Литературные памятники мамлюнского периода и письменный памятник «Иршадуль-мулук уас-салатин» (ХIII-XV вв.).....	128
<i>Хуатбекұлы Е.</i> Изображение действительности в произведениях для детей (По произведениям Б. Адия).....	137
<i>Худайбергенов Н.Д.</i> Художественные особенности системы национальных ценностей в поэзии Ескена Елубаева.....	149
<i>Баязитов Б.Б.</i> Психологизм в современной казахской поэзии.....	161
<i>Набиолла Н.</i> Фольклоризм в романе Таласбека Асемкулова «Талтус».....	173
<i>Калижарова Ж.Т.</i> История эпистолярного жанра в казахской литературе.....	183
<i>Сагатова Ш.Б., Юнисов Е.А.</i> Концепт «совесть» в казахских пословицах.....	194
<i>Султангалиева Р.Б., Харисова Ж.Ж.</i> Отражение персонажей в мире случайных событий в литературном произведении в соответствии с особенностями алеаторики и хэппенинг.....	205
<i>Карбозов Е.К., Шегебаев А.М., Киргизбаева А.Д.</i> Художественная функция концептов сакральности в современных казахских рассказах.....	216

КУЛЬТУРОЛОГИЯ

<i>Жумаи А.Ы., Абенова А.Е., Кулетова У.А.</i> Особенности методики обучения сценической речи....	232
<i>Шарипова Д.С., Ақсакалова Ж.А.</i> Модернизация исторической темы в живописи современного Казахстана.....	241
<i>Исламбаева З.У., Ташикова М.М.</i> Отражение духовной модернизации современного казахского театрального искусства.....	249
<i>Еркебай А.С.</i> Новизна сценической речи в классических постановках ХХI века.....	262
<i>Алимкулова Ж.К., Кубеков Т.Н.</i> Способ работы актеров в постановке «Кулагер» и стиль исполнения персонажа.....	272
<i>Кенжакулова А.Б., Альжсанов Г.М.</i> Фольклорные мотивы в современной казахской станковой графике.....	285
<i>Әден Ж.Ш., Сансызбаева С.К.</i> Двуязычие как феномен транскультурной коммуникации.....	304

CONTENT

<i>Editor-in-chief's address.....</i>	16
---------------------------------------	----

LITERARY STUDIES

<i>Dautuly T., Matyhanov K.S.</i> Phe role of rhymes in the structure of tongue twisters.....	17
<i>Madibayeva K.K.</i> Akhmet Baitursynov's principle of formation of literary terms.....	26
<i>Kazhytay B.K., Orazbek M.S.</i> Oxymoron – poetic category.....	37
<i>Auyesbayeva P.T.</i> Thematic-ideological and poetic character of oral narratives.....	48
<i>Nurdauletova B.I., Nurzhan A.S.</i> Sacred semantics of images in burial places (on the example of Mangystau region).....	61
<i>Beisenuly Zh., Shaimerdenova K.K., Mamayeva G.B.</i> Common trends in creative activities of Magzhana and Cholpon.....	77
<i>Tuyakbayev G.A., Taiman S.T., Urazova A.K.</i> Epistolary legacy of Mustafa Shokay.....	91
<i>Dzhumagalieva U.S., Demchenko L.N., Ananyeva S.V.</i> Roman-essay by V. Mikhailov «One between heaven and earth ...» in the context of receptive aesthetics.....	101
<i>Zhanbershiyeva U.N., Oralova G.S.</i> The significance of the Syr land legends in modernizing the national consciousness.....	111
<i>Islyambekova A.K. , Ozdemir N.</i> Influence and features of children's games in the process of personal development of children.....	120
<i>Aubakirova K.K., Kamisheva G.A., Mustafayeva A.A.</i> Literary monuments in the Mamluk period and the manuscript "Irshadul-muluk uas-salatin" (13-15th centuries).....	128
<i>Khuatbekuly Y.</i> Representation of reality in works for children (Based on the works of B. Adil).....	137
<i>Khudaibergenov N.D.</i> Artistic features of the system of national values in the poetry of Yesken Yelubaev.....	149
<i>Bayazitov B.B.</i> Psychologism in modern kazakh poetry.....	161
<i>Nabiolla N.</i> Folklorism in Talasbek Asemkulov's novel «Taltus».....	173
<i>Kalizharova Zh.T.</i> The history of the epistolary genre in Kazakh literature.....	183
<i>Sagatova Sh.B., Yunissov Y.A.</i> The meaning of the «conscience» concept in Kazakh proverbs.....	194
<i>Sultangaliyeva R.B., Kharisova Zh.Zh.</i> Reflection of characters in the world of random events in a literary work according to the features of aleatorics and happening.....	205
<i>Karbozov Y.K., Shegebayev A.M., Kyrgyzbayeva A.D.</i> The artistic function of the concepts of sacredness in modern Kazakh stories.....	216

CULTURAL STUDIES

<i>Zhumash A.I., Abenova A.E., Kuletova U.A.</i> Features of the medical science of scenic speech training....	232
<i>Sharipova D.S., Axakalova Zh.A.</i> Modernization of the historical theme in the painting of modern Kazakhstan.....	241
<i>Islambayeva Z.U., Tasiimova M.M.</i> A reflection of the spiritual modernization of the modern Kazakh theatrical art.....	249
<i>Yerkebay A.</i> Novelty of stage language in classical plays of XXI century.....	262
<i>Alimkulova Zh.K., Kubekov T.N.</i> The way the actors work in the production of "Kulager" and the style of performance of the character.....	272
<i>Kenjakulova A.B., Alzhanov G.M.</i> Folklore motifs in modern Kazakh easel graphics.....	285
<i>Aden Zh.Sh., Sansyzbayeva S.K.</i> Bilingualism as a phenomenon of transcultural communication.....	304

Құрметті оқырмандар, әріптестер, достар!

Сіз «Керуен» ғылыми журналының кезекті санын ашып отырысыз.

Журнал мақалалары CrossRef дереккөрүнда тіркеледі және әр автордың мақаласына DOI - электронды құжаттарға сілтеме жасау үшін пайдаланылатын цифрлық объект идентификаторы беріледі. Журнал «Ұлттық ғылыми-техникалық саралтама орталығы» акционерлік қоғамның (NCSTE) Қазақстандық дәйексөздер базасында (KazBC) индекстеледі. Алдағы уақыттарда авторларды Web of Science және Scopus халықаралық дәйексөздер базасына енгізілген басылымдарда қабылданған стандарттарға сәйкес жарияланымдар дайындауга бағдарлай бастаймыз. Бұған дейін аннотация мен кілт сөздердің көлеміне қойылатын талаптар реттелген.

Журналдың редакциялық алқасына қазақстандық және шетелдік жетекші ғалымдар кіреді. Журнал авторлардың жарияланымдарының ақпараттық ашықтығы мен қолжетімділігі саясатын ұстанады; мақалалар журналдың веб-сайтында үш тілде толық мәтінді қол жетімділікпен орналастырылған.

Журналдың мақсаты- гуманитарлық ғылымдар саласындағы жаңа жетістіктердің нәтижесі бойынша ақпарат беру.

Журналдың міндеттері:

Бұрын жарияланбаган және басқа журналда жариялау үшін ұсынылмаған түпнұсқа жоғары сапалы ғылыми мақалаларды қабылдау.

Авторлық құқыққа қатысты Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына және жариялау этикасы бойынша әлемдік тәжірибеде жалпы қабылданған ережелерге сүйену.

Келесі гуманитарлық ғылымдар саласындағы жаңа зерттеулерді қамту:

1. Әдебиеттану
2. Мәдениеттану

Құрметтеп, «Керуен» журналының бас редакторы, филология ғылымдарының докторы, ҚР ҮФА корреспондент мүшесі, М.О.Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының бас директоры (Алматы, Қазақстан) МАТЫЖАНОВ Кенжесхан Ісламжанұлы

Уважаемые читатели, коллеги, единомышленники, друзья!

Перед вами очередной номер научного журнала «Керуен».

Статьи журнала регистрируются в БД CrossRef и к каждой авторской статье обязательно присваивается DOI – цифровой идентификатор объекта, который используется для обеспечения цитирования, ссылки и выхода на электронные документы. Журнал индексируется Казахстанской базой цитирования (КазБЦ) АО «Национальный центр государственной научно-технической экспертизы» (НЦГНТЭ). Постепенно мы начинаем ориентировать авторов на подготовку публикаций по стандартам, принятым в изданиях, входящих в международные базы цитирований Web of Science и Scopus. Ранее уже были скорректированы требования к объему аннотации и ключевым словам.

В составе редакционной коллегии журнала представлены ведущие казахстанские и зарубежные ученые. Журнал следует политике информационной открытости и доступности публикаций авторов, статьи размещаются на сайте журнала на трех языках в полнотекстовом доступе.

Целью журнала является распространение научной информации и привлечение новых авторов. Журнал инициирует дискуссии по результатам новых достижений в области гуманитарных наук.

Задачи журнала:

Принимать оригинальные высококачественные научные статьи, ранее не опубликованные и не представленные для публикации в другом журнале.

Опираться на требования законодательства Республики Казахстан в отношении авторского права и общепринятые в мировой практике положения по публикационной этике.

Оrientироваться на охват публикаций по следующим специальностям в области гуманитарных наук.

1. Литературоведение
2. Культурология

С уважением и надеждой на сотрудничество, главный редактор «Керуен», доктор филологических наук, член-корреспондент НАН РК, генеральный директор Института литературы и искусства им. М.О. Аuezова МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович.

Dear readers, colleagues, associates, friends!

Here is the next issue of the scientific journal "Keruen".

Journal articles are registered in the CrossRef database and a DOI is necessarily assigned to each author's article - a digital object identifier that is used to provide citation, reference and output to electronic documents. The journal is indexed by the Kazakhstan Citation Database (KazCD) of the National Center for State Scientific and Technical Expertise JSC (NCSTE). Gradually, we begin to orient the authors to the preparation of publications according to the standards adopted in the editions included in the international citation databases Web of Science and Scopus. Previously, the requirements for the volume of the annotation and keywords have already been adjusted.

The editorial board of the journal includes leading Kazakhstani and foreign scientists. The journal follows the policy of information openness and accessibility of authors' publications; articles are posted on the journal's website in three languages in full-text access.

The purpose of the journal is to disseminate scientific information and attract new authors. The journal initiates discussions on the outcome of new advances in the humanities.

The tasks of the journal:

Accept original high quality scientific articles that have not been previously published or submitted for publication in another journal.

Rely on the requirements of the legislation of the Republic of Kazakhstan in relation to copyright and generally accepted in world practice provisions on publication ethics.

Focus on the coverage of publications in the following specialties: humanitarian sciences

1. Literary studies
2. Cultural studies

With respect and hope for cooperation, Editor-in-chief of "Keruen", Doctor of Philology, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, General Director of the M.O. Auezov Institute of Literature and Art MATYZHANOV Kenzhehan Slyamzhanovich.

Tuyakbayev G.A.¹, Taiman S.T.², Urazova A.K.³

^{1,2,3}Korkyt Ata Kyzylorda State University, Kyzylorda, Kazakhstan

E-mail: ¹turmagambet@mail.ru ²st-1968@mail.ru, ³asyl.7777777@mail.ru

Orcid: ¹0000-0002-5000-2122, ²0000-0002-0547-9837, ³0000-0002-6155-8978

EPISTOLARY LEGACY OF MUSTAFA SHOKAY

Abstract. M.Shokay is a figure who dedicated his life to the freedom of the nation and the independence of the country. His political views and views are fully reflected not only in his journalistic articles and speeches, but also in his epistolary heritage.

The letters of M.Shokay provide detailed information about the historical events of Kazakhstan and Central Asia in the early twentieth century and political figures of that period. The formation and fall of the Alash and Kokand autonomies, the coming to power of the Bolsheviks, the position of the Soviet government on national minorities are reflected in the letters of M. Shokay. He wrote very sharply about his political and ideological opponents Kerensky, Validov, Jangildin and others in his letters.

The epistolary legacy of Mustafa Shokay has been accumulated. Scholars who researched Mustafa Shokay have repeatedly published his letters in books. One of the objectives of Kazakh science is to study the epistolary heritage of M.Shokay. It is necessary to determine its thematic and stylistic features, to study its historical significance.

M. Shokay left behind journalistic articles and memoirs, speeches at meetings and forums of various levels. Among such legacies, a special place is occupied by M. Shokay's letters to politicians, scientists, heads of state, relatives and artists.

The article deals with the epistolary heritage of M. Shokay and its historical significance.

The article was carried out with the grant financial support of the Science Committee of the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan within the framework of the research project No AP09259892 «Historical and documentary value of manuscripts in the heritage of Mustafa Shokai».

Keywords: emigrant, emigration, epistolary genre, history of the nation, emigrant journalism, ideology, Soviet government, genre, letter, point of view, historical fact.

Introduction. The main difference between social sciences and the humanities from other branches of science is that it depends on the ideology of the state and society. Although science and politics, science and ideology seem to be separate concepts, it is true that the main object of study is the political, social, spiritual and cultural situation in society. This is especially evident in the history of colonial states and colonial peoples. The history of the Kazakh people and the history of science (historiography), which has been ruled by the Russian Empire and the Soviet Union for more than three hundred years, is vivid confirmation of this.

Before the independence of Kazakhstan, it was not possible to speak, write or study Kazakh emigrants abroad, their life and political activities, the causes and stages of emigration, and their work. "Before independence, the study of Kazakh culture abroad, not to mention the social sciences, did not include the field of diaspora, which deals with the problems of our compatriots living abroad" (Editor-in-Chief: B. Azibaeva, 2014:5). The main reason was that Soviet ideology did not allow studying the history of people of the Union republics. Only the history of the USSR and the history of the CPSU were taught at schools and universities of

the Union republics. It did not contain real information and information about the intellectual of the nation, except of nation-state (Russian nation). For example, Kazakh people abroad are perceived as traitors who betrayed their homeland. As a result of the study of Kazakh diaspora and irrigation, Kazakh emigrants have become «closed» topic for domestic scientists.

This abuse of Kazakh science under Soviet rule began to recover after our country gained independence. There was an opportunity to study new direction in the social sciences - the problem of Kazakh people abroad. At the same time, it is worth to mention studies about the life and struggle of the first Kazakh emigrant Mustafa Shokay.

Over the past 20-25 years, several scientific works of M. Shokay have been published by scientists from Turkey, Tatarstan and Kazakhstan, and a new direction of science «Mustafatanu» has appeared in Kazakh science. Of course, this does not mean that the life and political struggle of M. Shokay is fully studied. Because M. Shokay is multifaceted person.

He is a figure who determined the strategy and tactics of the struggle for the national liberation of not only the Kazakh people, but also the entire Turkic people. At the beginning of the XX century, M. Shokay was the founder of the autonomous state of Turkestan, which included the Syr Darya, Ferghana and Samarkand regions.

Written in 1937, What Do Our Enemies Say About Our Services? In his article, he strengthened and concretized the meaning of “liberation” and directly connected it with the concept of independence: “Of course, we strive to forever separate our homeland Turkestan both from Soviet Russia and from other Russia. This is our national ideal, our national dream and interest,» he said (Вакир А., 2021:85).

Literature review. As a politician, he regarded the newly created Soviet government as a legitimate extension of royal Russia. He also realized that as a successor of Russian Empire, which had previously colonized Kazakh lands, he would continue to pursue policy of colonization. Mustafa Shokay was forced to leave the country because he knew that Kazakh intellectuals like him would be persecuted. M. Shokay went to Paris in May in 1921. But he seemed to be skeptical about which country in Western Europe he will settle in or move to the United States. In 1922 he returned to Italy. He spent six months in 1923 in Germany. As a result, Mustafa decided to stay in Paris, the capital of political emigration ”(Complete collection of works by Mustafa Shokay, 2012:225).

At that time, Turkey and Paris were the countries with the highest concentration of emigrants. Emigrants from Central Asia, Tatar and Bashkir emigrants had good relations with Turkey. “In the second half of the 19th century and the beginning of the 20th century, after October Revolution of 1917, thousands of Tatars settled in Turkey. Tatar intelligentsia - Y. Akchury, G. Ishaki, S. Maksudi, G. Battala, A.Z. Validi, R. Rakhmati, H. Zubayra and others were forced to move to other countries. Turkey has become their second homeland”, - said one of the researchers of journalism of Tatar emigrant A.I. Galyamutdinov (The magazine «Milli Yul» (1928-1939) in the system of Tatar emigrant press», 2012:12). It is clear that Shokay’s main goal when choosing Paris was to kneel with like-minded, oriented political immigrants, continue the struggle and establish closer ties with Turkey. When Shokay arrived in Paris, he achieved this political goal. He established contacts with the aforementioned Tatar intellectuals and emigrants of other Turkic people, and thereby began the life of emigrants and struggle away from home.

In addition to journalistic articles of M. Shokay, who used the media as the main weapon on his political and warlike path, his letters and memoirs with inspired intellectuals of his time are one of the most important topics of research in modern science. "The genre of letters in the world of literature is still very common in everyday life and has left significant mark in the spirituality of human history. Epistolary culture has formed tradition of dialogue between man and man, society and society, nation and nation, generation and generation in social, political, social and literary, cultural phenomena, provided variety of speech genre "- (Pirali G., 2017:9) The importance of epistolary heritage, including written heritage of the political figure such as M. Shokay became clear.

K. Ergobek about the epistolary genre, which Herzen called "... document of era". "Looking at the backgrounds of letters, paying attention to their socio-political significance, generalizing them as an epistolary genre, paying attention to their history and theory, it did not become trend for Kazakh literary criticism, - he says (Ergobek K., 2006:245). In fact, it cannot be said that literary criticism fully revealed the originality and style of the epistolary genre, its nature, and most importantly, its importance as historical source. The correspondence genre, which tells the history of the psychological state of a person and the history of society as a whole, remains one of the most important topics that need to be studied and investigated. In this regard, many researchers say that "... the material for study in this area is not the letters of a person about everyday life, the house, but the meaning of certain public figures, writers, scientists, often social or other". "There must be consistency with existing content", - says in the context (Syzdykova R., 2014:229). However, as mentioned above, from historically significant letters of public figures of different periods to letters of closeness to each other (according to researchers - ed.), over time they have their value. Scientists M. Balakaev, E. Zhanpeisov classify letters as follows: "1) official letters; 2) business letters; 3) internal letters that distinguish between two types: letters of intimacy and friendship", - confirms another researcher (Abikenova G.T., 2008:5). We agree that in most cases letter cause small interest only to specific person and consists only of response from specific addressee. Thus, it is true that many scientific studies do not see letter as genre. The origin of this idea is preserved in the relief of several years in the work «Ancient Epistology»: "When genres created by ancient literature and inherited by modern European literature are listed, the epic, lyrics, tragedy and comedy, historical, oratory and philosophical prose are usually called and very rarely recall another genre. This genre is letter" - such words have been confirmed (Ancient epistolography, 1937:3). Similarly, the study also notes that the genre of letter is rarely mentioned more often than other genres: "...When writing letters, concern for artistry usually comes last; and you get works that are interesting and important for the writer and the recipient, but for no one else" (Ancient epistolography, 1937:3).

Speaking about the epistolary genre, it should be noted that many researchers who laid the theoretical foundations of world literature are Russians who were at the forefront of studying epistolary literature as an early genre. They also argue that the text of the letter formed over time, has become a stable norm and is developing in accordance with external social changes on the basis of the process of internal development. Researcher N.I. Gainulina in the history of the development of the epistolary genre in terms of structure, style and

writing requirements shows that this has changed. She: «In the historical perspective, the epistolary genre has undergone significant changes at all levels of structural, substantial, expressive-emotional, functional. In this paradigm, we find no less significant changes in it at the level of naming. And here the private letter did not turn out to be static and unchanging, but changed or expanded the circle of its name depending on external circumstances and the place that this genre as a whole occupied in the system of functional genres at different periods of the history of Russian literary language», - confirms both the linguistic and the literary and normative character of the so-called genre (Gainullina N., 1996:426).

Methodology. The epistolary heritage of M. Shokay was emigrated abroad by his ideological comrades, emigrants, Azerbaijanis, Tatars, Bashkirs, Uzbeks, Uyghurs, emigrants of Caucasian people Ayaz Iskhaki, Zaki Validi, Abduluakab Oktay, Tahir Shaghatay, Mazhidadin Delil, Yusuf Akshora, Alimardan Topchibashi and others. He also wrote letters to relatives during trip abroad. About 300 surviving letters were written mainly in Chagatai and Russian languages, as well as in English and French. "Historical science today pays special attention to the person, his inner world, his perception of historical events. The study of personal historical data (diaries, memoirs, letters) as historical source that reflects psychology, the level of spiritual life, public consciousness, thoughts, feelings, moods of people who lived in certain period, allow you to look at history from new point of view, (Pavlovskaya S.V., 2006:3) reveals the importance of historical documentation in letters between people". Thus, the letters of M. Shokay are of great value not only because of his struggle in emigration, but also as historical fact in the study of the history of nation. For example, in the letter of V. A. Chaykin to M. Shokay dated March 22, 1922, we see some historical secrets. Chaykin Vadim Afanasevich (1886-1941) - member of the Central Committee of the Party of Social Revolutionaries (Socialist Revolutionaries), candidate for deputy of All-Russian Constituent Assembly, member of Turkestan Committee of Provisional Government. He was deported from 1923 to 1933, persecuted in 1938, and was shot in 1941 in Ural prison with several politicians. In addition to his political activities, he was engaged in scientific work and wrote several scientific works (Complete collection of works by Mustafa Shokay, 2012:536).

Results. A. Oktay, who worked with "Yash Turkestan" magazine, said: "He tried to protect people of Turkestan from Russian dictatorship, but he especially respected the representatives of the progressive and honest Slavic people — Y. Gazovsky, I. Pilsudsky, V. Chaykin, V. Nalivkin» (Oktay A., 1997) and the name of scientist K. Esmagambetov among Turkestan figures as V.A. Chaykin, A. A. Chaykin, U. Kozhaev, N.P. Arkhangelsky (Shokay M., 2006:13) Political positions of V. Chaykin and M. Shokay indicated that it was close.

The letter of V.A. Chaykin was voluminous, written from March 22 to 26, 1922. The letter clearly indicates the day and time of the meeting. V.A. Chaykin wrote his letter in several paragraphs.

He was in Turkestan from December 29, 1921 to January 23, 1922. During a visit to Turkestan, he mentioned that he would meet with N. Torekulov and A. Rakimbayev.

He said that he was well received in Turkestan and informed about the political situation there. For example, in connection with the "rebellious" uprising, Turkestan media often

reported that the “rebellion is over,” but no one, even the authorities, can predict when it will end and also he said that he had witnessed such an attack and that six people had died in front of him.

Baimyrza Khait, Turkestan scholar living in Germany, wrote in his book “Turkestan in the XX Century: “The Basmash movement is legitimate continuation of the national liberation struggle of Turkic people, who gave their lives to the ancient invaders and colonialists. They are patriots who defended their country, their nation, their land, their families, their freedom, their human rights and freedom of people”. M. Shokay said: “So-called “basmashes” are rebels and fighters against Russian dictatorship in Turkestan, who shed blood and sacrificed their lives to save Turkestan”.

We still have soviet view of the repressive movement in the republics of Central Asia, which was widespread in the early XX century and continued until the end of the 30s and 40s. In fact, rebellion was an integral part of the national liberation uprisings against soviet government. So, we think that the time has come to look at this movement from today’s point of view and make historical assessment.

On May 30, 1921, in letter from M. Shokay to E.K. Miller, we witnessed historical event that was discussed in the world political space of that time. This is the answer of M. Shokay to letter of E.K. Miller which was on May 5th. Letter “To Mr. Major Miller of British Service. The headquarters of British Black Sea Fleet. Your Majesty!» started like that.

The first thing that follows from the letter of E. K. Miller and M. Shokay, written on May 5, is an official letter.

In response to the letter from E.K. Miller on May 5, M. Shokay said that V.A. Chaykin collected all information about the death of 26 Baku commissars during visit to Ashgabat in early March 1919 and was with him. Zimin said the information that led to Chaykin’s accusation was obtained from L.A. Zimin, member of the Transcaucasian Committee for Public Salvation, and from Funtikov and Sedykh, former members of the Transcaucasian Regional Executive Committee, who was in Ashgabat prison. Most importantly, M. Shokay says that the information in V. Chaykin’s article was not baseless and that A. Zimin, who provided him with this information, was a very honest person. “I don’t think that such an honest person like L.A. Zimin can invent this or even falsify Druzhkin’s words,” he said. Druzhkin was in Ashgabat at that time. He had the opportunity to meet with Chaikin at any time and find out the truth. Moreover, in the information collected by Chaykin about the death of Baku commissars, Druzhkin knew that he was one of the main witnesses ” (Shokay M., 2006:55), which indicates that he was fully aware of the problem and did not doubt its truth.

Shokay studies scientist K. Esmagambetov does not agree that in many historical sources, because M. Shokay helped V. Chaykin in collecting data and information about the deaths of 26 Baku commissars. “Mustafa was not an indifferent witness to the “investigation” conducted by his partner V. Chaykin, he took an active part in this matter,” (Shokay M., 2014:195) said. This is also clear from the answer of M. Shokay to Miller.

The letter says: “Please, my lord, accept my respect for you. Constantinople, Pera, Kishik Bayram street, 18. My address in Paris is 179. Re de la Pomp”.

The peculiarity of the letter is that it is written not only between two people, but also for the writer himself, where he addresses the most pressing problems, saves them and leaves

them for future generations. Moreover, the statement “The letter of the scientist does not die” is becoming more and more valuable. In this regard, “Mustafa Shokay short letter about trip to London” (Complete collection of works by Mustafa Shokay, 2013:98) states that this figure should go to London to read reports on two topics: one is the Soviet Union and East Turkestan, and the other «After 15 years of Bolshevik dictatorship in Turkestan», it will be saturated. Although he will be in London in 3-4 days due to the author’s illness, he will look forward to his report, which will be of great value to the British who are waiting for him with such interest. Speaking several in languages, M. Shokay surpassed in such a way that other officials, starting with Mr. Percy Sykes, who for many years was consul of Great Britain, Persia and Kashgar, shared their views. Faced with important political problems during his many-day visit to London, the letter shows that Shokay once again showed his activity to foreigners, looking at documents that are really necessary for East Turkestan.

The speaker’s report about the railways connecting East Turkestan and Turksib caused huge sensation among the audience. To the headaches of British, who were looking for the basis of this map, the author reports that it is an addition to the book “Turkestan-Siberian Highway” (Turkestan-Sibir magistraly), published in 1929. The relevance of the speech of Mustafa Shokay is also reflected in the fact that the famous colony of emigrants from East Turkestan in India, especially in Amritsar, became a victim of Bolshevik politics and forced to run from the country. Mr. Malcolm, chairman of the Institute of International Relations, wrote special letter to Shokay, who returned after this visit, and wrote that the audience is very receptive to his words and expressed his gratitude to the author. The author’s second speech was also hotly debated by an audience that was surprised to learn that Russian informants had always heard that Ancient Russia cared only about Turkestan, and that they had first heard completely conflicting views in Shokay’s speech.

Report about Turkestan will be published in the journal “Central Asian Society”.

After the important questions raised in London, special reception was organized for M. Shokay. But although the writer had to stay for several days, he returned to the country because of his financial situation.

During his visit to London, M. Shokay will again take part in “Ukrainian action”. It is also worth getting acquainted with the situation in two well-known London organizations of V.K. Korostovets: “Ukrainian Bureau” and Skoropadsky. Realizing the internal and external situation, Korostovets heard from his own lips that between Ukraine and Ukraine people there are three main currents: communists, petlura, and the third, hetmans. He also told M. Shokay that hetmans, they will never defeat Ukraine or Poland, but will only work in peace.

Reading the works of Mustafa Shokay, you can immediately see that as scientist, journalist, true master of his craft, universal man, he was zealous in everything that he did, in his works, in his hard work. We recognize his thoroughness in international and domestic affairs, as well as seemingly simple affairs. In another letter of M. Shokay to the editorial board of the “Nasha Zarya” newspaper, he said that Turkestans and Tatars living in Tianjin voluntarily raised 3856 francs and 40 cents to subscribe to “Zhas Turkestan” magazine (Complete collection of works by Mustafa Shokay, 2013:107). The author indicates the names of all subscribers. He asks the publication he appreciates to publish all letters of

thanks in letter. In the end, he does not forget to mention that he is the editor-in-chief of "Zhas Turkestan".

He wrote another letter: "Dear Vladimir Alexandrovich!" In the letter, the author asks for help in finding a template for the linotype of old Turkish or Arabic letters. He says that he does not understand anything in his printing business and does not know whether the term "stay for linotype" exists. He says that some people suggest that you can find normal Parisian, but he needs possible meeting to understand some aspects of the problem. He concludes his letter with the confidence that he will say when and where to meet and support (Epistolary heritage of M.Shokay, 2006:142).

Conclusion. The main and fundamental feature of epistolary literature is that it is based on facts. The letter is the source. From this point of view, we see the historical documentary significance of the letters of M. Shokay. From the letters of M. Shokay we can get a lot of new information about the history of the nation, the state, including the history of Kazakhstan at the beginning of the XX century. Of course, it is known that in the volume of one or two articles it is impossible to analyze M. Shokay's correspondence, its historical significance and literary features. Our goal is only to draw the attention of the scientific community to this problem.

Тұяқбаев Ф.Ә¹, Тайман С.Т², Уразова А.К.³

^{1,2,3}Корқым Ата атындағы Қызылордауниверситеті, Қызылорда, Қазақстан

E-mail: ¹turmagambet@mail.ru, ²st-1968@mail.ru, ³asyl.7777777@mail.ru

Orcid: ¹0000-0002-5000-2122, ²0000-0002-0547-9837, ³0000-0002-6155-8978

Мұстафа Шокайдың эпистолярлық мұрасы

Аңдатпа. М. Шоқай өзінің саналы өмірін ұлт бостандығы мен ел азаттығына арнаған қайраткер. Оның саяси ұстанымдары мен көзқарастары публицистикалық мақалалары мен сөйлеген сөздерінен фана емес, эпистолярлық мұрасынан да толық көрінеді.

М. Шоқай хаттарынан XX ғасырдың басындағы Қазақстан мен Орта Азия елдеріндегі тарихи оқиғалар мен сол кезеңдегі саяси қайраткерлер туралы толық мәлімет алуға болады. Алаш автономиясы мен Қоқан автономиясының құрылуы мен құлауы, большевиктердің билікке келуі, Кеңес үкіметінің аз ұлттарға деген ұстанымы М. Шоқайдың хаттарынан көрінеді. Жазған хаттарында өзінің саяси-идеологиялық қарсыластары Керенский, Валидов, Джангилдин т.б. туралы өте өткір жазады.

Мұстафа Шоқайдың эпистолярлық мұрасы қазіргі кезде біршама жинақталды. Мұстафатанушылар бірнеше рет оның хаттарын кітап етіп шыгарды. Қазақ ғылыминың алдында түрган міндеттің бірі осы жинақталған М. Шоқайдың эпистолярлық мұрасын зерттеу. Оның тақырыптық, стильдік ерекшеліктерін айқындау, тарихи маңызын зерделеу олмак.

М. Шоқайдың артында публицистикалық мақалалары мен естеліктері, түрлі деңгейдегі жыындар мен форумдарда сейлекен сөздері қалды. Осындағы мұраларының арасында М.Шоқайдың саясаткерлермен, ғалымдармен, мемлекет басшыларымен, туган туыскандарымен, өнер адамдарымен жазысқан хаттарының орны ерекше.

Мақалада М. Шоқайдың эпистолярлық мұрасы және оның тарихи маңызы туралы сөз болады.

Кітт сөздер: эмигрант, эмиграция, эпистолярлық жанр, ұлт тарихы, эмигранттық журналистика, идеология, кеңес үкіметі, жанр, хат, көзқарас, тарихи дерек.

Тұяқбаев Г.А.¹, Тайман С.Т.², Уразова А.К.³

^{1,2,3}Кызылординский университет имени Коркыт Ата, Кызылорда, Казахстан

E-mail: ¹turmagambet@mail.ru, ²st-1968@mail.ru, ³asyl.777777@mail.ru

Orcid: ¹0000-0002-5000-2122, ²0000-0002-0547-9837, ³0000-0002-6155-8978

Эпистолярное наследие Мустафы Шокая

Аннотация. Мустафа Шокай всю свою недолгую жизнь посвятил делу борьбы за свободу своей нации и страны. Политические позиции и взгляды видного деятеля нашли отражение не только в его публицистических статьях и выступлениях, но и в эпистолярном наследии.

Из писем М. Шокая можно получить подробную информацию об исторических событиях, происходивших в Казахстане и Средней Азии в начале XX века, о политических деятелях того периода. В его письмах нашли отражение такие события, как создание и падение Алашской и Кокандской автономий, приход к власти большевиков, позиция Советского правительства по отношению к национальным меньшинствам. Он очень остро пишет о своих политических и идеологических оппонентах Керенском, Валидове, Джангильдине и др.

В настоящее время эпистолярное наследие Мустафы Шокая в определенной мере собрано и обобщено. Шокаеведами выпущено несколько книг, в которых опубликованы его письма. Изучение эпистолярного наследия М. Шокая является одной из задач, стоящих перед казахской наукой: предстоит выявить тематические, стилевые особенности, историческое значение его писем.

Наследие М. Шокая составляют его публицистические статьи и воспоминания, выступления на съездах и форумах различного уровня. И особое место в нём занимает его переписка с политиками, учеными, руководителями государств, людьми искусства, с родными и близкими.

В статье рассматривается историческое значение эпистолярного наследия М. Шокая.

Ключевые слова: эмигрант, эмиграция, эпистолярный жанр, история нации, эмигрантская журналистика, идеология, советская власть, жанр, письмо, взгляды, исторический документ.

Свидение об авторах:

Тұяқбаев Габит Анешович, кандидат филологических наук, доцент кафедры казахского языка, литературы и журналистики, Кызылординский университет имени Коркыт Ата, Кызылорда, Казахстан. E-mail: turmagambet@mail.ru, Orcid: 0000-0002-5000-2122

Тайман Сагат Тамышбаевич, кандидат исторических наук, доцент кафедры истории, Кызылординский университет имени Коркыт Ата, Кызылорда, Казахстан. E-mail: st-1968@mail.ru, Orcid: 0000-0002-0547-9837

Уразова Асыл Қожабаева, магистр гуманитарных наук, старший преподаватель кафедры казахского языка, литературы и журналистики, Кызылординский университет имени Коркыт Ата, Кызылорда, Казахстан. E-mail: asyl.777777@mail.ru, Orcid: 0000-0002-6155-8978

References:

Antichnaja jepistolografija. Ocherki (1937) [Ancient epistolography]. Essays –Moscow, P.307 (In Russian)
M.Shoqajdyn jepistoljarlyq murasy (2006) [Epistolary heritage of M.Shokay]. Volume 2. SaGa – Almaty, 71 p. ISBN 9965-443-44-0 (In Kazakh)

Zhurnal «Milli Jul» (2012) (1928-1939gg.) v sisteme tatarskoj emigrantskoj pressy». Avtoreferat dissertacij na soiskanie stepeni kandidata filologijacheskikh nauk [The magazine “Milli Yul” (1928-1939) in the system of Tatar emigrant press. Author’s abstract of the dissertation for the degree of Candidate of Philological Sciences]. Kazan. (In Russian)

Mustafa Shoqaj shygarmalarynyn tolyq zhinagy (2012) [Complete collection of works by Mustafa Shokay]. 12 volumes. Volume 1, Dyke Press LLP – Almaty. p 544. ISBN 978-601-290-043-9. (In Kazakh)

Mustafa Shoqaj shygarmalarynyn tolyq zhinagy. (2013) 12 томдыq. 7-том [Complete collection of works by Mustafa Shokay. 12 volumes]. Vol. 7. Dyke Press LLP – Almaty, 571 p. ISBN 978-601-290-042-2 (In Kazakh)

Abikenova G.T. (2008) Qazaq tilindegi jepistoljarlyq stil'din lingvistikalyq sipayt. Monografija [Linguistic characteristics of epistolary style in the Kazakh language. Monograph]. Semey, 158 p. (In Kazakh)

Azibaeva B., Editor-in-Chief (2014) Shetelderdegi qazaq fol'klory. Monografija. M.O.Auezov atyndagy Adebiet zhane oner instituty [Kazakh folklore abroad. Monograph. Institute of Literature and Art named after M.O. Auezov]. Evo Press - Almaty, 452 p. (In Kazakh)

Bakir A., Taiman S. (2021) Mustafa Shokay tayelsiz ulttik turali [Mustafa Shokai about the independent national state]. The scientific journal Otan tarikhы №2 (94) p. 80-92 (In Kazakh)

Ergobek K. (2006) Arystar men agystar [Lions and streams]. Turan - Turkistan, 365 p. ISBN 9965-840-22-9 (In Kazakh)

Gainullina N. (1996) Jepistoljarnoe nasledie Petra velikogo v istorii russkogo literaturnogo jazyka. Diss. dok. fil. nauk. [The epistolary legacy of Peter the Great in the history of Russian literary language. Diss. doc. science] Almaty, 494 p. (In Russian)

Oktay A. (1997) Mustafa Shoqaj zhane tyrkishildik [Mustafa Shokay and Turkism]. Turkestan - March 26. (In Kazakh)

Pavlovskaya S.V. (2006) Vospominaniya i dnevniki otechestvennyh istorikov kak istoricheskij istochnik izuchenie obshhestvenno-politicheskoy i nauchno-pedagogicheskoy zhizni Rossii konca XIX – nachala XX vekov. Avtoreferat na sojskanij kandidat istoricheskikh nauk [Memoirs and diaries of domestic historians as historical source of study of socio-political and scientific-pedagogical life of Russia at the end of the XIX - beginning of the XX centuries. Abstract on the dissertation of the candidate of historical sciences]. Russia - Nizhny Novgorod. (In Russian)

Pirali G. (2017) M.O.Auezovtin jepistoljarlyq murasy [Epistolary legacy of M.O. Auezov]. Eltanym -Almaty, 160 p. (In Kazakh)

Shokay M. (2006) Jepistoljarny murasy. 2 tomduq. Qurastyrgan: G.Isahan [Epistolary legacy 2 volumes. Compiled by: G. Isakan]. SaGa -Almaty, Volume 1. 424 p. ISBN 9965-443-44-0 (In Kazakh)

Shokay M. (2014) Shygarmalaryn tolyq zhinagy: 12 tomduq R.B. Sulejmenov atyn. Shygystanu in-ty; qurast. K. Esmarambetov [Complete collection of works: 12 volumes R.B. Suleimenov's name. Institute of Oriental Studies; worked K. Esmagambetov]. Almaty, Volume 12. 474 p. ISBN 978-601-290-042-2 (In Kazakh)

Syzdykova R. (2014) Qazaq adebi tilinin tarihy (HV-HIH gasyrlar): Koptomduq shygarmalar zhinagy / Rabiga Syzdyqova [History of Kazakh literary language (XV-XIX centuries): Collection of multi-volume works / Rabiga Syzdykova]. El-shezhire - Almaty, 352 p. (In Kazakh)

Әдебиеттер:

Античная эпистолография. Очерки. –Москва, 1937. С.307

Әбікенова Г.Т. Қазак тіліндегі эпистолярлық стильдің лингвистикалық сипаты. Монография. - Семей, 2008. -158 б.

Бекір Ә., Тайман С. Мұстафа Шокай тәуелсіз ұлттық мемлекет туралы// Отан тарихы ғылыми журнал №2 (94) 80-95 б. 2021.

Гайнуллина Н. Эпистолярное наследие Петра великого в истории русского литературного языка. Дисс. док. фил. наук. –Алматы, 1996. – 494 с.

Ергебек К. Арыстар мен ағыстар. –Түркістан: Тұран, 2006. –365 б. ISBN 9965-840-22-9

Журнал «Милли Юл» (1928-1939гг.) в системе татарской эмигрантской прессы». Автореферат диссертаций на соискание степени кандидата филологических наук. –Казань, 2012 г.

М.Шокайдың әпистолярлық мұрасы. –2-том. – Алматы: СаГа, 2006. –371 б. ISBN 9965-443-44-0

Мұстафа Шокай шығармаларының толық жинағы. 12 томдық. 1-том.. –Алматы: Дайк-Пресс ЖШС, 2012. 544 б. ISBN 978-601-290-043-9

Мұстафа Шокай шығармаларының толық жинағы. 12 томдық. -7-том. Алматы: Дайк-Пресс ЖШС, 2013. -571 б. ISBN 978-601-290-042-2

Оқттай А. Мұстафа Шокай және түркішілдік. // Түркістан. –1997. –26 наурыз.

Павловская С.В. Воспоминания и дневники отечественных историков как исторический источник изучение общественно-политической и научно-педагогической жизни Российской конца XIX – начала XX веков. Автореферат на соисканий кандидат исторических наук. 2006 г. Россия. –Нижний Новгород.

- Пірәлі Г. М.О.Әуезовтің әпистолярлық мұрасы. –Алматы: Елтаным, 2017. –160 б.
- Сыздыкова Р. Қазақ әдеби тілінің тарихы (XV-XIX ғасырлар): Көптөмдүк шығармалар жинағы / Рәбига Сыздыкова / –Алматы: Ел-шежіре, 2014.–352 б.
- Шетелдердегі қазақ фольклоры. Монография. М.О.Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институты. Жауапты редактор: Б.Әзібаева. –Алматы: Evo Press, 2014. - 452 б.
- Шоқай М. Шығармаларының толық жинағы: 12 томдық/ Р.Б. Сүлейменов атын. Шығыстану ин-ты; құраст. К. Есмағамбетов.–Алматы, 2014. –12-том. –474 б. ISBN 978-601-290-042-2
- Шоқай М. Эпистолярлық мұрасы. 2 томдық. Құрастырыған: Ф.Исахан. –Алматы: Саға, 2006. –1-том. –424 б. ISBN 9965-443-44-0

Литература:

- Абикенова Г.Т. Лингвистический характер эпистолярного стиля в казахском языке. Монография. - Семей, 2008. -158 с.
- Античная эпистолография. Очерки. –Москва, 1937. С.307
- Бакир А., Тайман С. Мустафа Шокай о независимом национальном государстве// Научный журнал Отан тарихы №2 (94) с. 80-92, 2021.
- Гайнуллина Н. Эпистолярное наследие Петра великого в истории русского литературного языка. Дисс. док. фил. наук. –Алматы, 1996. – 494 с.
- Ергобек К. Арыстар мен ағыстар. –Түркестан: Туран, 2006. –365 с. ISBN 9965-840-22-9
- Журнал «Милли Юл» (1928-1939гг.) в системе татарской эмигрантской прессы». Автореферат диссертаций на соискание степени кандидата филологических наук. –Казань, 2012 г.
- Зарубежный казахский фольклор. Монография. Институт литературы и искусства имени М.О. Ауэзова. Ответственный редактор: Б. Азибаева. –Алматы: Evo Press, 2014. - 452 с.
- Многотомное собрание сочинений /Рабига Сыздыкова / –Алматы: Ел-шежіре, 2014.–352 с.
- Октай А. Мустафа Шокай и тюркизм. // Туркестан. –1997. –26 марта.
- Павловская С.В. Воспоминания и дневники отечественных историков как исторический источник изучение общественно-политической и научно-педагогической жизни Российской конца XIX – начала XX веков. Автореферат на соискание кандидата исторических наук. 2006 г. Россия. –Нижний Новгород.
- Полное собрание сочинений Мустафы Шокая. 12 томов. 1-том. –Алматы: ТОО Дайк-Пресс, 2012. 544 с. ISBN 978-601-290-043-9
- Полное собрание сочинений М.Шокая: 12 томов. -7-том. Алматы: ТОО Дайк-Пресс, 2013. -571 с. ISBN 978-601-290-042-2
- Полное собрание сочинений М.Шокая: 12 томов/ Институт востоковедения имени Р.Б. Сулейменова; составитель К. Есмағамбетов.–Алматы, 2014. –12-том. –474 с. ISBN 978-601-290-042-2
- Прали Г. Эпистолярное наследие М.О. Ауэзова.–Алматы: Елтаным, 2017. –160 с.
- Сыздыкова Р. История казахского литературного языка (XV-XIX века):
- Шоқай М. Эпистолярное наследие. 2 тома. Составитель: Г.Исахан. –Алматы: Саға, 2006. –1-том. –424 с. ISBN 9965-443-44-0
- Эпистолярное наследие М.Шокая. –2-том. –Алматы: Саға, 2006. –371 с. ISBN 9965-443-44-0